

Posiedzenie Podkomisji Rolnictwa Sejmu do spraw dobrostanu zwierząt gospodarskich i ochrony produkcji zwierzęcej w Polsce oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt - Warszawa , 25 czerwca 2024 r.

Notatka dla członków POLPIG i Polskiej Federacji Rolnej

Na porządku dziennym stanęło „ Rozpatrzenie Informacji na temat stanowiska Polski do najnowszych raportów Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) w sprawie dobrostanu zwierząt „

Materiał przedłożony w tej kwestii na posiedzenie Podkomisji Sejmu , przedstawiała w imieniu Sekretarza Stanu Jacka Czerniaka , Dyrektorka Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi .

Zaprezentowano sześć opinii EFSA dotyczących : ochrony świń , ochrony cieląt , ochrony ptactwa domowego utrzymywanego z przeznaczeniem na produkcję jaj (kury niośki) , ochrony ptactwa domowego utrzymywanego z przeznaczeniem na produkcję mięsa (brojlerów kurzych) , ochrony kaczek , gęsi i przepiórek oraz ochrony krów mlecznych .

We wspomnianych dość szczegółowych opiniach dla sześciu rodzajów hodowli pomijam opinie dla niektórych z nich , dla innych zaś nt. .dobrostanu brojlerów kurzych , przedstawiam jedynie kilka rekomendacji chyba najbardziej kontrowersyjnych :

- ograniczenie tempa wzrostu bojerów do maksymalnie 50 g/ dzień ,
- znaczące zmniejszenie gęstości obsady , aby zaspokoić potrzeby behawioralne brojlerów ,
- zapewnienie zadaszonego wybiegu brojlerom od 2 tygodnia życia ,
- zapewnienie dostępu do wybiegu zewnętrznego porośniętego w 70% roślinnością .

Ze względu na zachowanie odpowiedniej przejrzystości i objętości niniejszej notatki, nie przytaczam opinii dotyczących dobrostanu kur niosek i przepiórek .

Do najważniejszych zaś odnośnie dobrostanu świń zaliczyłbym ,

- grupowanie loch w momencie odsadzania prosiąt ,
 - utrzymywanie loch w okresie okołoporodowym i w okresie laktacji w większych kojach porodowych , a nie w klatkach porodowych ,
 - selekcję pod względem wielkości miotu w celu ograniczenia do średniej liczby 12-14 prosiąt żywo urodzonych , aby hodowla była zrównoważona pod względem długowieczności loch ,
 - przyjęcie immunokastracji jako preferowanej dla kastracji chirurgicznej oraz utrzymywanie zwierząt niekastrowanych , jako kolejna najlepsza alternatywa dla kastracji chirurgicznej ,
- Dla krów mlecznych rekomendowane są np :

- nieutrzymywanie krów mlecznych stale na uwięzi ,
- w pomieszczeniach zamkniętych , zapewnienie 9 m² na krowę łącznie z powierzchnią do leżenia ,
- zapewnienie dostępu do dobrze zagospodarowanych zielonych, zacienionych pastwisk ,
- zapewnienie czochradeł ,

Dla dobrostanu cieląt rekomendowane są m.in :

- podanie wystarczającej ilości mleka cielętom odpowiadającej 20% masy ciała w pierwszych tygodniach życia ,
- utrzymywanie cieląt w małych grupach składających się z 2 do 7 zwierząt przez pierwszy tydzień życia , a następnie w stabilnych grupach ,
- zwiększenie przestrzeni do około 20 m² , aby umożliwić nieograniczoną zabawę lub do 3 m² , aby umożliwić odpoczynek w wygodnej pozycji leżącej - jako wymaganie minimalne .

Oczywiście wprowadzenie zmian w minimalnych wymaganiach dotyczących warunków utrzymywania zwierząt, będzie wymagało poniesienia kosztów przystosowania infrastruktury w gospodarstwach do nowych wymagań.

Przygotowana jest ekspertyza zlecona przez Ministerstwo Rolnictwa na temat potencjalnych skutków podniesienia minimalnych warunków utrzymania bydła, świń i kur niosek dla sektora produkcji mleka, wołowiny, wieprzowiny oraz produkcji jaj w Polsce, w tym także ekspertyza odnośnie okresów przejściowych na dostosowanie.

Rozważane są np:

- produkcja jaj przy zakazie utrzymywania kur niosek w klatkach powinna wynosić 15 lat,
- modernizacja budynków celem wprowadzenia dla loch karmiących rozwiązań alternatywnych względem kojców jarzmowych - okres dostosowania powinien trwać od 5 do 15 lat,

, modernizacja budynków celem wprowadzania utrzymania grupowego loch luźnych (krycie macior w grupie) okres dostosowania powinien wynosić 5-7 lat,

Jeżeli chodzi o koszt modernizacji budynków inwentarskich zawierających 3 pomieszczenia dla loch prośnych (wymiary 15 x 20 m), 1 pomieszczenie z 60 kojcami indywidualnymi i 14 grupowymi zostało wycenione na 774 670 zł brutto.

W przypadku modernizacji budynku inwentarskiego zawierającego 5 pomieszczeń dla loch karmiących (wymiary pomieszczenia 15 x 20 m) i 30 kojców jarzmowych w każdym pomieszczeniu - koszty wyceniono na 1.472 590 zł brutto.

Obliczono też koszt zmiany systemu utrzymywania bydła, tj. modernizacji obory uwięziowej dwurzędowej o długości 25 m z obsadą 25 krów (w tym 4 zasuszonych), wraz z młodzieżą na oborę wolnostanowiskową boksową na 30 krów (w tym zasuszonych 5), bez młodzieży z bocznym usytuowaniem sektora doju. Koszt: 761 000 zł netto.

DYSKUSJA

Jak można było się spodziewać pozytywne głosy odnośnie opinii i rekomendacji EFSA w sprawie dobrostanu zwierząt hodowlanych wygłaszali przedstawiciele organizacji znanych jako walczące o dobro zwierząt, a równocześnie frosujące wszelkie inicjatywy aby ograniczać hodowle, organizacje populistyczne, mieniające się ekologicznymi. Np. WWF, Otwarte Klatki, Compassion in World Farming Poland. Przedstawiciele organizacji producentów zajmujących się hodowlą zwierząt domowych wskazywali na wielu przykładach, że opinie (rekomendacje) EFSA oparte są na eksperymentach, a nie badaniach wdrożeniowych.

EFSA jest naukowym ciałem doradczym. Nie bierze pod uwagę, iż transformacja w sferze dobrostanu zwierząt trwa (szczególnie) w krajach Unii Europejskiej od dziesiątek lat i musi się ona opierać o trzy główne filary, środowiskowy, społeczny i ekonomiczny. Proponowane zmiany odbiegają od realiów chociażby ekonomicznych. Nie wspominając o dość infantylnym podejściu do kwestii zmian infrastruktury w gospodarstwach do nowych wymagań. Oblicza się ewentualne koszty modernizacji budynków hodowlanych, w sytuacji niemal paraliżu decyzyjnego władz lokalnych i sprzeciwów społecznych dla budowy i modernizacji obiektów hodowlanych. Rekomendacje EFSA są także wyzwaniem wobec troski o bezpieczeństwo żywnościowe państw europejskich. Te niestety w większości absurdalne rekomendacje w perspektywie lat doprowadziłyby do kresu produkcji zwierzęcej i nabiału w Unii Europejskiej. Europę zalałyby produkty pochodzenia zwierzęcego z tzw. krajów trzecich o wątpliwej jakości i zdrowotności. Wszyscy dyskutanci podkreślali jednocześnie, że tzw. opinie EFSA w/s dobrostanu zwierząt hodowlanych na fermach to dopiero wstępne podjęcie tematu. Zawarte w nich (wg. Ministerstwa Rolnictwa) pewne rekomendacje jako wynik prac naukowych, będą

przedmiotem dalszych dyskusji i stanowić cenne źródło informacji dla legislatorów , szczególnie ,że w odniesieniu do niektórych gatunków np.przepiórek jest to pierwsza opinia naukowa EFSA dotycząca warunków ich utrzymywania .

Po opublikowaniu przez Komisję projektów aktów ustawodawczych Unii Europejskiej przygotowanych w oparciu także o rekomendacje EPSA ,Rząd przygotowuje do tych projektów aktów prawnych stanowisko zgodnie z art.7 ustawy z 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej .

Finalne wnioski płynące ze spotkania Podkomisji .Zaproszenie na nie zapowiadało „ Informację strony rządowej na temat stanowiska Polski do najnowszych raportów Europejskiego Urzędu d/s Bezpieczeństwa Żywności w sprawie dobrostanu zwierząt hodowlanych na fermach „ Przebieg spotkania pokazał , że nie tylko nie ma żadnego stanowiska administracji państwowej , ale materia wniesiona na posiedzenie Podkomisji Sejmowej jest bardzo kontrowersyjna społecznie , ekonomicznie , a zapewne i środowiskowo ,a problematyka nowych rekomendacji dobrostanu zwierząt ma bardziej eksperymentalny aniżeli wdrożeniowy charakter .

dr Mirosław Dackiewicz
Wiceprezes Zarządu POLPIG
Członek Prezydium Rady Polskiej Federacji Rolnej